

[Bjørn Elmquist]

Jeg vil også drage et andet element ind i det: Det samarbejde mellem Europarådet og Østeuropa, som er ved at tegne sig. Også her er der fra østeuropæisk side, igen bilateralt, ikke multilateralt, udtrykt stor interesse for konkrete samarbejdsformer. Der har man i Europarådet de mange åbne konventioner om kultursamarbejde, om retssamarbejde og om andre praktiske ting, kan man sige. Jeg synes, det er meget sigende for ønsket og udviklingen i Sovjetunionen i disse år, at man prøver på at tilnærme sig vores del af Europa på andre områder end det rent økonomiske. Det er noget af det, der også skal trække fremad, og som kan supplere, håber og tror jeg.

Alt dette kan måske føre til, at vi i Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa, CSCE, kan få endnu flere af disse konkrete tilidsskabende foranstaltninger, som er en nødvendighed for, at vi på det sikkerhedspolitiske område, hvad nedrustning angår, kan komme hinanden nærmere og har tillid til, at det, når man fra sovjetisk side spiller ud med et eller andet forslag, så har et reelt sigte og et fair sigte, et retfærdighedssigte, hvor det ikke er sådan, at den ene part skal strække våben over for den anden. Det har vel manglet indtil nu. Jeg synes nok, at vi i flere tilfælde har manglet de konkrete anledninger til at kunne tro og håbe, at sovjetiske udspil var andet og mere end bare dygtigt PR-arbejde rettet mod Vestens opinion.

Jo mere vi får af denne tilnærmelse og denne menneskeliggørelse af kontakterne – jeg taler her bestemt ikke bare om de officielle, men også om de helt uofficielle, mellem almindelige borgere i de to områder – desto mere reelt indhold og reelt grundlag vil der være for sikkerhedspolitiske løsninger.

Det rejser det spørgsmål: Hvad gør vi i Danmark? Hvad gør vi på europæisk plan for at komme videre på det sikkerhedspolitiske og nedrustningspolitiske område?

Jeg tror, vi kan sige, at i dag er tilslutningen til vores NATO-medlemskab så stærk som ingen sinde. Det har ligget og svinget mellem 60 og 70 pct. i meningsmålingerne. Vi kan se, at ved valget i maj måned var der heller ingen tvivl i vælernes sind. De partier, der gik ind for NATO-medlemskab, fik under ét bekræftelse fra befolkningen, fra vælgerne, på, at denne retning er den rigtige.

Men når det er sagt, så tror jeg også, at der er anledning til, at vi inden for NATO og andre steder overvejer de europæiske strukturer på nedrustningens og på sikkerhedspolitikens område. Der er nævnt inden for NATO-EURO-gruppen, ja, naturligvis. Der er nævnt det europæiske EPS-samarbejde, naturligvis vil jeg sige. Og så er der et par talere, der i deres indlæg har været inde på, at VEU, Vestunionen, her i mandags-tirsdags er blevet udvidet med Portugal og Spanien.

Specielt Spaniens medlemskab er interessant, fordi Spanien har en atomvåbenpolitik, som er noget speciel, i hvert fald blandt VEU-landene. Det er det eneste af de lande, der er med i Vestunionen, der har en principiel beslutning om, at man ikke vil have atomvåben på sit territorium. Og vi har vel alle sammen også set, hvordan der har været genforhandlinger af baseaftaler med amerikanerne, og at en amerikansk base nu er flyttet til Italien. Ikke desto mindre har Spanien følt sig i stand til at påtage sig den automatiske gensidige forsvarsforpligtelse, der ligger i Vestunionens traktat, Bruxellestraktaten.

Det synes jeg nok var et emne, det kunne være spændende at dykke ned i i forbindelse med beslutningsforslaget. Det er en opgave, man bør komme tilbage til i Det Sikkerhedspolitiske Udvalg, selv om det ikke står i forslaget til folketingsbeslutning fra Socialdemokratiet.

Vi mener i mit parti, at vi skal holde vandene åbne, optionerne åbne, så vi ikke i disse år, hvor der sker mange ting, også omkring Vestunionen, siger ja eller nej og måske lukker døre på et for tidligt tidspunkt. Det er ikke helt sikkert, at det vil være klogt politisk.

Jeg skal gøre et par ganske få bemærkninger om nogle regionale konflikter, som man siger. Jeg skal i hvert fald nok nå Afghanistan.

Vi havde forleden dag nede i den anden ende af Vandrehallen her en konference om Afghanistan. De danske politikere, der var til stede, var enige om, at vi med allerstørste opmærksomhed må følge, hvad der sker med hensyn til tilbagetrækningen af de sovjetiske tropper i Afghanistan. Den 15. februar er endedatoen, men de sidste uger er der ikke sket yderligere tilbagetrækninger. Tværtimod har man sendt nye våben til landet fra sovjetisk side, og det kan godt give anledning til bekymring, hvis det breder sig.